

Naročnina

znaša letno 30 Din, polletno 15 Din,
— za inozemstvo letno 60 Din.

Posamezna številka 1 Din.

UREDNIŠTVO — UPRAVA:
pri g. Jos. Benko v M. Soboti.
telefon številka 8.

Štev. rač. poštne hran. 12.549

izhaja vsako nedeljo.

MURSKA KRAJINA

Tednik za gospodarstvo, prosveto in politiko

Cena oglasov

Na oglasni strani: cela stran 800
Din, pol strani 400 Din. — Cena
malim oglasom do 30 besed 15 Din,
vsaka beseda več 1 Din. — Med
tekstom vsaki oglas 15%, dražji.
Pri večkratnem oglaševanju popust.

UREDNIŠTVO in UPRAVA
v Murski Soboti.

Rokopisi se ne vračajo.

IV. LETO

Murska Sobota, 19. septembra 1937.

ŠTEV. 38.

Kmet v naši državi

Ni še dolgo od tega ko je neki znani strokovnjak na gospodarskem področju imel predavanje, v katerem je razgalil razmere v katerih živi kmet v naši državi. Njegove besede, podkrepjene z dokazi so tako poučne, da hočemo tudi naše čitatelje z njimi seznaniti. Na 248.655 kvadr. m. našega državnega ozemlja živi preko 15 milijonov prebivalcev. Od kmetijstva se preživlja neposredno 12 milijonov ali 80%. V državni in samoupravni službi je 440.000 nameščencev ali 3.5%, ki pa s preko milijon svojcev, ki žive na račun teh javnih plač, pravzaprav tvorijo 9.5% vseh prebivalcev. Od industrije živi 700 tisoč nameščencev z 1.2 milij. svojcev ali 7.5 vsega prebivalstva. Trgovina prehrani 200.000 zaposlenih in 300.000 izdržanih prebivalcev ali 3.5%. Ostale odstotke zavzamejo še razni drugi poklici, 2% pa je nezaposlenih. Če upoštevamo le one poklice, ki črpajo dohodke od čiste proizvodnje, se preživlja 80% od kmetijstva, pa tudi vsi drugi poklici so navezani na kmetijstvo, iz česar izhaja, da se kot narod preživljamo v naši državi pretežno od kmetijstva in da je 95% dohodkov prebivalstva odvisnih neposredno ali posredno od razmer pod katerimi živi kmet.

Od celokupne državne površine je le okoli 30% oranice, travnikov in pašnikov 23%, vinogradov in sadonosnikov 0.2%, gozdov 2.9%, a ostanek 18% je nerodovit. Ker izkorišča 2 milijona kmetij 14 milijonov ha rodovitne zemlje odpade povprečno na 1 kmetijo: 4 ha oranice, 3 ha travnikov in pašnikov in 0.3 ha vinogradov in sadonosnikov. Stvarno pa kmetje nimajo tega obsega in ima 2/3 vseh kmetij manj od 3 ha produktivne zemlje. Če primerjamo obljudenost v raznih državah, dobimo, da se preživlja na 100 ha rodovitne zemlje v Jugoslaviji 120, v Romuniji 97, v Madžarski 72, v Avstriji 64 in v Nemčiji 52 prebivalcev. Upoštevati se mora pri tem, da 20% kmečkega prebivalstva pri nas sploh nima zemlje in da se preživlja z delom na tujih kmetijah.

Od kar smo v svobodni državi, se je število prebivalstva pove-

čalo za 3,000.000, saj znaša letni prirastek 200.000 duš, od teh na naši vasi 150.000. Ves ta prirastek je treba prehraniti, pa ako se ne poveča površina obdelane zemlje, ali vsaj razpoložljiva površina pravilno razdeli, mora kmet svoje dohodke povečati na drugi način n. pr. z živinorejo, z sadjarstvom, z delom v tovarnah itd.

V zadnjih petih letih gospodarske stiske je število živine znatno padlo. Radi nizkih prodajnih cen vseh produktov je moral kmet prodati konje, govedo, perutnino i. t. d. samo, da prehrani sebe in da plača kar mora plačati. Če bi bila naša živinozdravniška služba na jugu bolj organizirana, ne bi zgubili vsled raznih bolezni toliko živali. Vrednost na poginulih živali znaša letno skoro 1 milijardo dinarjev. Pomanjkanje živali se opaža tudi pri tem, da ne obdelujemo in gnojimo njive tako, kakor bi bilo potrebno. V nekaterih krajih naše države je donos pšenice na ha padel od 12—15 mtc na 6—7 mtc. Radi zmanjšane števila živine so tudi kmetovi dohodki mnogo manjši.

Ko je gospodarska stiska davila našega kmeta, ni mogel obnavljati, ali celo popravljati svojih strojev in orodja. Koliko nerabnega, mrtvega inventarja leži po kmetijah, ki bi se s popravili zopet usposobili za delo. Isto je z gospodarskimi zgradbami. Posledica tega je, da hodi naše kmetijstvo rakovo pot, mesto, da bi napredovalo.

Težkoče pri izvozu proizvodov, ki se le polagoma odstranjujejo, in na katerega smo kot poljedeljska država življensko navezani, so vzrok, da je povprečni dohodek kmetije tako majhen. Leta 1925 se je cenil skupni dohodek vsega narodnega gospodarstva na 80 milijard dinarjev. Leta 1933 se je ta dohodek cenil le še na 33 milijard. Dohodki kmeta so se med tem zmanjšali za 57.4%, a drugih gospodarskih stanov le za 39.62%. Leta 1925 se je računalo, da je imel povprečno kmečki prebivalec letno 3796 din dohodka, a leta 1933 le še 1346 din. Zmanjšanje je torej znašalo 64.55 procentov, ker se je istočasno kmečko prebivalstvo povečalo za 1.5 milijona duš. Na eni strani osiromašenje vsled gospodarske stiske, na drugi strani pa pove-

čanje prebivalstva. Posledice so na dlani.

Cene kmet. proizvodov so pdale bolj in bolj in naš kmet se je moral zadolžiti. V letih krize je le malokdo mogel plačati davke in druge obveze, ki so ostali isti, kot v dobi blagostanja. Na odplačilo dolgov iz prejšnjih let pa sploh ni mogel misliti. Visoke obresti pa so podvojili dolg in posledica teh obupnih razmer je bila razdolžitve kmetov po uredbi o kmečkih dolgovih, s katero pa za enkrat ni rešeno vprašanje bodočega kmetijskega kredita, ki je nujno potreben za obnovo kmetij in gospodarstva.

Dokazano je, da preko polovica našega kmečkega prebivalstva dokupuje žito in koruzo za hrano in da je prehrana splošno nedovoljna in slaba. Vaški prebi-

valci, ki nimajo dovolj lastne zemlje, se poprimejo dela kjer se jim nudi. V preteklih letih stiske jih namreč kmetije niso mogli zaposliti, kljub temu, da so zahtevali za 16—18 urno delo le 6—7 din dnevno ob lastni hrani. Ker se niso mogli izseliti, so si iskali zaposlitve v domači industriji in javnih delih. Število brezposelnih se je povečalo in to je zopet obremenjevalo kmeta. Slaba prehrana, izčrpanost s pretiranim delom, slabe obleke in stanovanja so povečale umrljivost otrok in razširjenje bolezni. Na tuberkulozi je v naši državi bolnih nad 400.000 ljudi, a letno jih na tej bolezni umre 40—50.000. Malaria in druge nalezljive bolezni zahtevajo isto toliko žrtev, posebno med odraslimi, ki bi bili sicer sposobni za delo.

POLITIKA

Neki bivši minister, po rodu Hrvat, je objavil članek, v katerem razpravlja o politiki hrvatskih gasilcev in o njihovem nedavnem sklepu, da izstopajo iz državne gasilske zveze. Pisec članka ugotavlja, da so sodelovali pri sestavljanju novega gasilskega zakona, ki mu danes vodstvo hrvatskih gasilcev očita nazadnjaštvo, najodličnejši hrvatski gasilci, med njimi sam g. Žagar, starešina hrvatske gasilske zveze. On je bil tudi tisti, ki je predlagal pri sestavljanju novega gasilskega zakona člen, naj se vpelje obvezna gasilska dolžnost po vzoru vojaške dolžnosti. Kdor ne bi mogel ali hotel služiti pri gasilcih, bi moral plačevati poseben davek, kakor nevojaki plačujejo vojnico.

Gonja proti tedniku „Danica“, ki tako brezobzirno napada dr. Mačka, in njegove najožje sodelavce, se na Hrvaškem nadaljuje v nezmanjšani meri, kakor tudi v vseh onih krajih, kjer imajo pristaši dr. Mačka prvo in zadnjo besedo. Sličen dogodek, kakor v Zagrebu, se je sedaj odigral tudi v Splitu. Ko je tja prispela pošiljka najnovejše številke imenovanega lista, so se celotne pošiljke polastili mačkovi pristaši. Raztrgali so omote, ter pometali del naklade v morje, kar je pa še ostalo, so na glavnem splitskem trgu zažgali.

Med Italijo in Avstrijo so se na gospodarskem polju pojavile velike težave. Avstrijska vlada je ugotovila, da je na osnovi gospodarskih pogodb, ki so bile med obema državama skle-

njene, prav za prav le sama kupovala v Italiji, dočim Italija ni izpolnila svojih obveznosti in je kupovala drugod, predvsem pa les. Avstrijci pravijo, da se je po sklenitvi jugoslovenske-italjanske pogodbe posluževala Italija predvsem jugoslovenskih tržišč in da kaže nagnenje, da izvoz iz Jugoslavije še bolj poveča, ker ji je prijateljstvo Jugoslavije Italiji bolj potrebno kot zaslomba Avstrije. Na Dunaj je sedaj prišla posebna italjanska gospodarska komisija, ki skuša nastala perekanja med obema vladama spraviti v red.

Jugoslovenski nemški gospodarski odbor je zasedal v Dubrovniku. Ker naša država radi nizkih cen ni mogla letos izkoristiti izvoznih kontingentov za Nemčijo za živino in sadje je naša delegacija zahtevala, da nam da Nemčija novih ugodnosti. Nemcem gre predvsem za to, da bi od nas izvozili čim več pšenice, ker je letošnja žetev v Nemčiji slaba. Kaže, da bo Jugoslavija dovolila Nemčiji, da izvozi 10.000 vagonov pšenice in prav toliko koruze iz države.

Kakor časopisi poročajo se bodo v najkrajšem času nadaljevala pogajanja med Malo antanto (Jugoslavijo, Češkoslovaško in Romunijo). Nemci in Italjani gledajo z velikim zadovoljstvom na to pomirjenje ter povdarjajo, da je po več ko desetih letih prebit led medsebojnega nezaupanja. Sporazum se bo baje dosegel na ta način, da bo Madžarska izjavila, da njena oborožitev nima napadalnega značaja in da ni naperjena proti varnosti držav

Male antante. Zaveznice pa bodo obljubile Madžarski, da bodo spoštovale pravice madžarskih manjšin v okviru njihovih držav. S tem bi odpadlo jedro dosedanjega spora, ter bila bi odstranjena večna vojna nevarnost v osrčju Evrope — madžarski revizijonizem.

„Naše šume so za našo vojsko najboljša maska in najbolj prikladno bojno polje z ozirom na sedanji razvoj tehničnega orožja. Borba v gozdu izključuje uporabo letal, tankov in težke artilerije. Zato moramo nasloviti na ves naš narod topel in odločen apel, naj čuva gozdove te naše velike zaveznike in pomočnike, ki naj bi olajšali zmago v borbi z močnejšim in tehnično bolj pripravljenim nasprotnikom.“ Iz govora armijskega generala Ilića, na zborovanju šumarjev v Sarajevu.

„Hrvatski kmetijski narod se je organiziral, da vrne svoji hrvatski domovini tako svobodo, kakršno si želi hrvatski narod. Hrvatski kmečki narod je postal zato odgovoren za usodo Hrvatske. Tega se v polni meri zaveda in je zato odločen, tudi v bodoče hoditi po poti, na katero ga je usmeril Stjepan Radić. Hrvatska mati je porodila življenje sedanjemu voditelju hrvatskega naroda in zato je lahko ponosen na vas ne samo dr. Maček, nego ves vesoljni hrvatski narod.“ To je povedal namestnik dr. Mačka inž. Košutić, na nekem političnem zborovanju.

Državnemu sodišču je bil ovaden poslanec dr. Janić, ker je imel o glavnem vohu stolne cerkve v Kragujevcu govor, v katerem je med drugim rekel, da naj se poslanske volitve v naši državi izvedejo pod nadzorstvom kake druge države ter še nekatere druge stvari, ki pomenjajo zločin po zakonu o zaščiti države.

Na Sušaku sta bila obsojena dva mladeniča, eden na 10 mesecev ječe drugi na 4 mesece strogega zapora, ker sta razširjala letake s protidržavno vsebino.

Med Jugoslavijo, Italijo in Romunijo se pripravlja letalska zveza. Gre za dve zračni progji. Ena bi šla iz Rima preko Zagreba, Beograda v Bukarešto, druga pa bi vodila iz Milana preko Ljubljane v Zagreb, kjer bi se priključila na prvo progjo.

Poslanski klub JRZ je imel v Beogradu sestanke, na katerih so poročali številni poslanci o razmerah v svojih okrajih. Sestanek ima tudi namen, da se poslanci spoznajo s potrebami okrajev, v katerih so bili izvoljeni njihovi tovariši in obratno.

Gospodarska pogajanja med Madžarsko in Češkoslovaško so se uspešno zaključila. V sklenjenem dogovoru je treba videti nekako prvo zbliznanje med Madžarsko in Malo antanto, čigar članica Češkoslovaška je usmerila svojo politiko tako, da ima od tega tudi gospodarske koristi.

Ljuba Davidović, eden izmed voditeljev združene opozicije, je baje pretrgal zveze z dr. Mačkom, izdal bo proglas vsem svojim somišljenikom in prijateljem, v katerem bo razložil,

zakaj je pretrgal vse zveze z dr. Mačkom in zakaj smatra za potrebno, da gre njegova skupina samostojno politično pot.

Zvezi, ki je naperjena proti komunistom in v kateri sta se združile Nemčija in Japonska, bo po poročilih japonskih časopisov, pristopila tudi Italija.

Do krvavih nemirov je prišlo zadnji teden v francoski koloniji Maroko. Neredov, ki so zahtevali številne človeške žrtve, so krivi domačini — arabski komunisti.

Proti koncu tega meseca bo prišel v Nemčijo predsednik italijanske vlade Mussolini. Najprej se bo ustavil v Monakovu, nakar bo odšel z Hitlerjem na vaje nemške vojske. Ko bodo vaje končane, se bosta oba državnika podala v Berlin, kjer bodo številni politični razgovori in svečanosti. V Monakovu, kamor bo Mussolini najprej prispel, bo zbranih 200.000 mož nemških napadalnih oddelkov ki bodo skrbeli za to, da se visokemu gostu ne pripeti kaj neprijetnega.

K ureditvi sobočkega parka.

M. Sobota je v prvem letu olepševalnega dela pokazala izredno agilnost in smotreno ureditev objektov, kateri služijo v korist, deloma v lepoto mesta.

Med poslednje moremo uvrstiti predvsem park.

Park! Kdo ga še ni občudoval v večjih mestih? Ta združba najrazličnejšega cvetja, barv, vonja, oblik in velikosti drevja, grmovja, cvetlic itd. Komu vsaj za hip ne postane mehko v duši. Tukaj je zbran del prirode na majhnem prostoru in v vsej svoji krasoti prav, kakršno je ustvaril stvarnik na najrazličnejših delih zemeljske oble. Tu se nahaja zdravilo današnjega zmaterijaliziranega časa.

Tudi nekdanji feudalni mogočniki so cenili lepoto razlinstva. Priče so zasajene najrazličnejše rastline domače in tuje, drevje in grmovje, katere so združili v skupine, smotreno z večjim ali manjšim uspehom.

S kupom gradu je tudi tovrstna zapuščina murskosobočkih grofov prešla v last občine. Finančne potrebe in potrebe za razvoj mesta so narekovale, da se je precejšnji del iste odprodal privatnikom ostalo pa namerava občina preurediti v park. Ker se predmetni objekt nahaja v neposredni bližini mesta in ker se bo z ustanovitvijo popolne gimnazije povečalo število dijakov, je ureditev še ostalega parka nujna.

Temelj parka je vzgoja drevja in grmovja najrazličnejših drevesnih vrst, domačih in tujih združenih v celoto za dolgo dobo.

Takšen sestav pa je brez poznavanja življenjeslovnih lastnosti poedinih drevesnih vrst negotov, in storjena napaka se pokaže šele v poznejših letih. Poedine drevesne vrste uspevajo le v določenem podnebju in zemlji. Posebno pažnjo je posvečati tujim rastlinam, od katerih uspevajo nekatere le v vročem, vlažnem ali zelo

suhem podnebju. Tudi na zahtevah zemlje so različne; ena uspevajo le v črni zelo rodovitni, lahki zmerno lažni, nekatere tudi v težki vlažni včasih celo mokri zemlji. Isto je glede višinske vzrasti. Nekatere zrastejo le v grmiče, druge v nisko drevje v srednjevisoka in visoka drevesa. So vrste, ki zahtevajo polno svetlobo za svojo rast, druge uspevajo tudi v senci.

Mnogo tujih drevesnih vrst je že v parku, ki so tekom desetletja svoje rasti dokazale, da morejo tukaj uspevati. To so predvsem: Sofora, Sekvoja, kanadska jelka, gladki bor, kavkaška smreka i. t. d. a zelo mnogo bi jih še s pridom mogli gojiti in to: Tiso, emglazijo, katalpo, pavlonijo, božje drevo, tamarisko, lasuljar, masturski jesen, jelko, kitajski mecesen i. t. d.

Čimveč raznoličnega drevja in grmovja, temveč različnega cvetja, zelenja in rastlinskih zanimivosti. To naj bi bil mali botanični vrt za mladino in odrasle urejen času in prostoru primerno.

Še preostala eksotična drevesa je zaščititi pred otroci, kateri večinoma iz nevednosti trgajo cvetje, lomijo veje, zarezujejo lub i. t. d. Ljudskošolska mladina naj se od časa do časa popelje v park, kjer se jim naj razloži pomen tu rastočega drevja seznanj z imeni in domovino tujih dreves. Na ta način bo najbolj osiguran uspeh bodočega parka, kateri je M. Soboti tako zelo potreben.

Potočnik.

Obvestilo

Podpisani obveščam, da sem prevzel odvetniško pisarno g. odv. Koder Frana, ki se je preselil v Ljubljano. Pisarna se nahaja v bližini sodišča (Nadajeva hiša) v Cerkveni ulici.

Dr. BRUMEN T.
ODVETNIK
MURSKA SOBOTA.

Če ne veš - zdaj izveš

da bo v nedeljo dne 19. t. m. ena dosedanjih največjih tombol.

Glavni dobitki so sledeči:

5 moških in 2 ženski kolesi, moška obleka, klafter trdih drv, vreča moke, kuhinjska oprema, ženska obleka, elek. likalnik, fotografski aparat, umivalni servis, keram. servis, pivski servis in še nad 1500 raznih drugih zelo lepih dobitkov.

Opozarjamo, da je število kart zelo omejeno, zato naj nihče ne zamudi prilike in takoj kupi karto.

Če bo zelo slabo vreme, bo tombola v nedeljo, dne 26. t. m.

Dva jubileja

Prejšnja nedelja je bila za naše Prekmurje važen kulturni praznik, saj smo obhajali spomin dveh najodličnejših sinov naše pokrajine. Malokdaj imamo priložnost, da pogledamo s ponosom v našo preteklost in redke so prilike ko se zavedamo, da se vsi Slovenci klanjajo spominu naših ljudi, ki so s svojimi deli ustvarili vrednote, ki so v polni meri odtehtali tokratno dobo in se zakoreninili v prihodnost, še daleč preko današnjih dni. Zgodovina naše zemlje je skromna, navezana je na gospodarja, ki si je nabiral oblast in moč ob naših žuljih. Tem pomembnejši so nam zato dnevi, ob katerih se pominjamo na može, ki so v davnihi postavili kulturne temelje, ob katerih je vstrepetala naša narodna zavest, ki se je razrastla skozi leta suženjstva v mogočno slovensko prepričanje.

Dvesto let je preteklo, odkar se je rodil Miklos Kuzmič, a osemdeset let odkar se je narodil dr. Franc Ivanocy. In v spomin na te obletnice so odkrili pri sv. Benediku v Kančevcih spominsko ploščo. Iz življenja in del obeh prekmurskih kulturnih apostolov bomo spoznali njih pomen za naše ljudstvo.

Miklos Kuzmič

Narodil se je leta 1737 v Dolnji Slaveči. Posvetil se je dušno pastirskemu poklicu ter je dovršil bogoslovje v Györu. Za mašnika je bil posvečen leta 1763 in že v tem letu je postal župnik pri sv. Benediku. Pozneje je postal dekan. Umril je 11. aprila 1804. Takratne razmere so ga

prisilile, da se je lotil pisateljavanja. Protestantje so namreč takrat že imeli nekaj knjig v domačem jeziku, zato je takratni škof Janos Szily v Sombatelju naročil Kuzmiču, naj piše knjige za svoje rojake. Leta 1870. je že izšla prva Kuzmičeva knjiga „Sveti evangeliomi na vse nedelne i sveteljne dni“, ki se še danes rabi v prekmurskih cerkvah. Za šole je napisal „Slovenski silabikar“. Tem so sledile še druge; med katerimi je najbolj znana in najbolj razširjena „Kniga molitvena na hasek slovenskega naroda“. Tako je Kuzmič kot začetnik katoliške knjige, priklenil naše ljudstvo k slovenski besedi, ob kateri je črpalo sile v boju proti raznarodovalnim elementom.

Dr. Franc Ivanocy

Rodil se je 25. avgusta 1857. v Ivanovcih. Gimnazijo je hodil v Kőszegu in Sombatelju, bogoslovje pa je študiral v Budimpešti. Nekaj časa je služboval v mestih, nato se je pa umaknil kot župnik na Tišino, kjer je postal dekan, šolski nadzornik in častni kanonik. Umril je 29. avgusta 1913 leta. Bil je visoko izobražen duhovnik. Svoje vernike je branil pred madžarskimi uradi pred izžemanjem ter vedno povdarjal, da imajo Slovenci pravico do svojega jezika in do slovenskih knjig, kajti s takratnimi oblastneži je prišel na vs križ, ker je med drugim tudi razširjeval slovenske knjige sv. Mohorja. V madžarske častnike je pisal o zgodovini svojega kraja, a obenem pokazal tudi na bedo in težave svojega ljudstva. Ker je uvidel,

da je možno ljudstvo kulturno dvigniti le s slovenskim tiskom, je ustanoval knjižno družbo, iz katerega so se poleg drugega tiska porodile tudi „Novine“. Dr. Ivanocy je bil veliki buditelj našega ljudstva, kateremu dolgujemo veliko hvaležnost.

Mladi prekmurski književniki pred javnostjo

„Mnogo Kuzmičev boste še imeli...“ dr. Tomišek.

KPA. pripravlja zopet lepo kulturno manifestacijo za našo Soboto in Prekmurje. V soboto, 18. t. m. bodo na klubovem „Prekmurskem večeru“ brali svoje pesmi in povesti mladi prekmurski književniki. Na programu so recitacije Miška Kranjca, Ferdinanda Godine, Ivana Camplina, Katje Špurove, Ivana Šfatarja, Franca Šebjaniča.

Poleg recitacij so na programu zanimiva predavanja o prekmurskih in splošno slovenskih kulturnih vprašanjih. Med predavatelji so gospodje prof. Vilko Novak, Janko Liška itd. „Prekmurski večer“ bo prvi skupen nastop danes živečih književnikov v Prekmurju. Klub je hotel s tem dati pobudo mladim prekmurskim književnikom in na viden način manifestirati, da danes Prekmurje slovenstvu že daje. Povabljeni so vsi, ki danes v Prekmurju pišejo, ne oziraje se na njihov svetovni nazor in vero.

Za pokroviteljstvo je naprošen ljubljanski Pen-Klub, ki nas je spomladani na nepozaben način obiskal, ko smo slišali Župančiča, Finžgarja in dr. Ti so nam pripovedovali o življenju slovenskega ljudstva na oni strani Mure, naši nam bodo pa pripovedovali o življenju našega prekmurskega ljudstva.

Pred dnevi smo praznovali spomin dveh velikih mož naše preteklosti, Mikloša Kuzmiča in Kodele Ivanocija. Oba sta s svojim delom pripomogla, da se je prekmursko ljudstvo v najtežjih časih začelo zavedati, se po svojih voditeljih usmerjati v slovenstvo in si širiti obzorje za čase, ko se je začel še nedokončani boj za naravne pravice slehernega in za prostor na soncu.

Dejstvo, da nam bodo brali svoja dela sinovi naše krajine v književni slovenščini, nam najbolj dokazuje, da je imel po naših tlačiteljih tako imenovan „znoreli panslav“, dr. Kodela Ivanocy prav.

Prepričani smo, da bo sobotni večer pokazal, da ne vemo ceniti dela samo umrlih, temveč tudi živečih, ki govore o trpljenju in borbah našega ljudstva v sedanosti in iščejo boljše poti za prihodnost.

Vstop prost, prostovoljni prispevki pa bodo namenjeni potujočim ljudskim knjižnicam.

Pobiranje sadja

Prihaja čas branja raznega sadja namenjenega za izvoz in onega, ki smo ga določili za lastno uporabo, v zimskem času.

Sadje je zelo občutljivo, radi česar ga je potrebno z vso opreznostjo pobirati. Dasiravno je izšlo mnogo navodil o primernem načinu pobiranja sadja, se jih vendar ne upošteva tako, kakor bi bilo potrebno, kar ima za posledico, da so sadjarji v naši državi na dohodkih letno prikrajšani za približno 200 milijonov dinarjev.

Letos je v glavnem dosti manj sadja kakor v preteklem letu, zato je v interesu sadjarjev, da sadje z vso opreznostjo pobirajo in jih zavijejo. Po nekaterih krajih pridelavajo mnogo sliv in grozdja. Za slive se mnogo povprašuje, je pa mogoče izvoziti le one, ki so popolnoma zrele in pravilno, po mogočnosti v suhem vremenu pobrane, to je da niso zmečkane in na kožici ranjene.

Pri nas je vinska trta letos bolje obrodila kot lani. Toda, ako bo trajalo deževno vreme, bo grozdje začelo gniti. Ob trgatvi naj se po mogočnosti gnile jagode odstrani, ker je le tedaj mogoče pridobiti dobro in

zdravo pijačo. Tudi ono grozdje, ki je namenjeno za izvoz ali prodajo na tržiščih, je predhodno potrebno od gnilih jagod očistiti.

Jabolke in hruške naj se vedno pobira iz drevesa z roko in naj se jih iz debla ne trese, ker se ob padcu na tla ranijo. Poškodovano odnosno ranjeno sadje je nemogoče za takšno ceno prodati, kakor če bi bilo zdravo. Takšno sadje tudi ni sposobno za shranjevanje in sicer zato, ker začne gniti. Vsevrstno sadje naj se pobira v suhem vremenu in naj se ga pred zavijanjem in shranjevanjem očisti in od vlage dobro posuši.

DOMAČE VESTI

Murska Sobota:

— **Vojaški avijon.** V petek 10. t. m. je priplul iz Zagreba nad naše mesto in okolico. Delal je krasne akrobacije. Spustil se je pri Črnelavcih na tla in zopet z lahkoto dvignil v višave, zašel v goste megle, iz katerih se je ponovno prikazal in plul nad mestom v raznih visokostih. Ljudje so ga občudovali, posebno pa je prišla na račun številna mladež, ki je z mladostno radovednostjo zasledovala polet tako gibkega letalca.

DOPISI:

— **Banovinska taksa za nošenje orožja za l. 1937.** Po § 86. pravilnika o banovinskem proračunu dravske banovine za leto 1937/38, Službeni list št. 26/185 od 31. marca 1937, se plačuje za nošenje strelnega orožja letna banovinska taksa v iznosu 50% državne takse (25 Din od 1 komada orožja), katera mora biti plačana najkasneje do konca septembra vsakega leta. Kdor ne bo predložil orožnega lista in plačal letno banovinsko takso do zgoraj omenjenega roka, bo kaznovan po § 99. zgoraj cit. pravilnika.

Sreskl nač.: Dr. Brattna.

— **Korovci.** Splošno se govori, da je slednji veliki požar na poslopih posestnika Kolmanka zanetil njegov prevzitar. Starčka so te govornice tako silno vznemirile, da si je prerezal trebuh. Odpeljali so ga v bolnišnico, kjer je kljub takojšnji zdravniški pomoči poškodbi podlegel. Pogorena poslopja z vsem poljedelskim orodjem in pridelki pa napravljajo na opazovalce pomilovanja vreden utis.

— **Cankova.** Našemu trgovcu g. Šadlu se je pripetila velika nesreča. Ko je pred dnevi njegova gospa soproga stopila z svojim 4 mesece starim otrokom v naročju iz trgovine v sobo, je v naglici precej močno zaprla vrata za seboj, kar je bilo za povod, da so se vrata od stene odtrgala in da je padajoča opeka otroka tako poškodovala, da je takoj umrl, dočim je gospa dobila le lahke telesne poškodbe. Vsekakor je bila zidava vrat površno napravljena ter bi se moralo radi tega dotičnega zidarja pozvati na odgovornost.

Prispeli so najmodernejši **radioaparati.** Oglejte si je v prvi prekmurski radiodel. NEMEC J.

— **Gor. Slaveči.** Po preteku več let, se bodo pri nas 19. t. m. zopet vršile gasilske vaje, katerih se udeležijo vse gasilske čete naše občine. Vaje bo vodil član župne uprave, splošno priljubljen g. Mekiš Štefan iz Nuskove. Po končanih vajah priredi domača gasilska četa veselico, na katero se vljudno vabi vse prijatelje naših požarnikov.

— **Rogaševci.** Naša gasilska četa priredi dne 26. septembra v Rogaševcih tombolo. Dobitki obstoje iz dvo-kolesa ter veliko število drugih lepih dobitkov. Cena igralne karte je 2 Din. Udeležite se tombole v velikem številu.

— **Kančovci.** Ob udeležbi številne preč. duhovščine in velikega števila naroda smo 12. 9. odkrili spominsko ploščo pokojnemu pisatelju Kuzmič Miklošu in nagrobni spomenik pokojnemu kanoniku Ivanoci Francu. S tem smo se skromno oddolžili velikim zaslugam pokojnima kulturnima delavcema. Prireditelj je bila široko zamišljena, toda skrajno slabo vreme je preprečilo udeležbo marsikateremu rodoljubu.

— **Martjanci.** Madžarski bombnik, ki je pred dnevi prisilno pristal na našem polju, se je 8. IX. popoldne, potem ko je bil uradno pregledan, z lahkoto dvignil in odfrčal v svojo domovino. Delavci so odkopali kolesa in bombnik potegnili na raven prostor, ko so začeli motorji brniti, se je bombnik po kratkem poletu začel dvigati v zrak. Slednji pozdrav posadke je bil mahanje z belimi robci iz bombnika v višavah. Po kratkem opazovanju je zrakoplov odletel čez naše hribe in se tako odtegnil očem velike množice naroda.

— **Gor. Lendava.** Tukajšnji kraj. odbor Jadranske straže priredi dne 26. sept. 1937. ob 1/2 15. uri javno tombolo. Čisti dobiček se bo uporabil za letovanje siromašne in slabotne dece na našem prelepem Jadranu. Podprite nas torej, da bomo v stanju tudi v letu 1938. poslati na letovanje siromašno deco! Okoliška društva — ne

prirejajte na ta dan veselje in drugih prireditelj! Pridite raje na tombolo, kjer dobite, če vam je sreča naklonjena, za 2 Din lepo moško kolo, sobno opravo za samskega, vrečo žita, sod, drva, vrečo otrob, kuhinjsko posodo, lepe servise in še nad 150 drugih lepih in praktičnih dobitkov. — Neznani storilci so vlomili v grobnico familije grofa Battyanija. Odnegli so 4 velike srebrne svečnike in morda še drugi nakit, katerega so vzeli iz trupel tam pokopanih članov grofovskje familije, kakšen in koliko, še ni ugotovljeno, razen tega so raztrgali veliko podobo matere božje. Za predrznimi storilci je uvedeno zasledovanje.

Krog. Minulo nedeljo se je pri nas svečano blagoslovilo novo šolsko poslopje. Podrobneje o svečanosti bomo priobčili v prihodnji številki.

SPORT

Debut SK Mure v Mariboru.

Za prvenstveno I razreda se bo v nedeljo, dne 19. t. m. v Mariboru odigrala ena najvažnejših tekem med Muro in mariborskim Rapidom.

Rapid je na lastnem terenu takorekoč nepremagljiv. Po zadnji tekmi sodeč (4 : 1 za Muro), ni velike razlike med obema moštvoma; mogoče nekoliko prekaša Rapid našo enajstotnico po rutini, ker je imel priliko igrati z močnimi nasprotniki v podsavezni ligi.

Mnenja smo, da bo odločila po-zrtvovalnost. Ker vemo, da naši Muraši znajo zaigrati, ako hočejo, pričakujemo od njih, da pojdejo v boj z odločno voljo do zmage.

HALO!

Cenj. občinstvu naznanjam, da sem znižal cene za žaganje drv z motorjem. Priporoča se za c. naročila HORVAT JANEZ, M. Sobota, Slovenska ulica 2.

Posl. št. J 280/35.

Dražbeni oklic

Dne 12. oktobra 1937 ob 1/2 9 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: gozda, travnika.

Zemljiška knjiga: Krplivnik 1/3 vl. št. 181, 1/12 vl. št. 91.

Cenilna vrednost: 4771 Din 50 p. Najmanjši ponudek: 2385 Din 50 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, odd. IV., dne 29. 8. 1937

Posl. št. J 1218/36.

Dražbeni oklic

Dne 14. oktobra 1937 ob 9. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18 dražba nepremičnin: delež do hiše, njiv in travnikov.

Zemljiška knjiga: Topolovci 1/4 vl. št. 56, 7/16 vl. št. 57, 59.

Cenilna vrednost: 19232 Din 73 p. Vrednost pritliklin: 350 Din.

Najmanjši ponudek: 12821 Din 76 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Murski Soboti, odelok IV. dne 24./8. 1937.

19. 9. 1937. 7 KOLES - na tomboli v M. Soboti

Posl. št. J. 53/37.

Dražbeni oklic

Dne 14. oktobra 1937. ob pol 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njiv itd. Zemljiška knjiga: Nemčavci 1/4 vl. št. 193, 27.

Cenilna vrednost: 14140 Din 75 p.
Vrednost pritliklin: 850 Din.

Najmanjši ponudek: 9427 D. 33 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogla uveljaviti glede nepremičnin, v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti,
odd. IV., dne 24/8. 1937.

Posl. št. J. 435/37.

Dražbeni oklic

Dne 14. oktobra 1937. ob 10. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiša, dvor. Zemljiška knjiga: Tišina vl. št. 27.

Cenilna vrednost: 5000 Din.

Najmanjši ponudek: 3333 Din. 33 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku, pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti,
odd. IV. 24/8. 1937.

Posl. št. J. 1380/36.

Dražbeni oklic

Dne 14. oktobra 1937. ob 11. uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: hiše, njiv itd. Zemljiška knjiga: Stanjovci 30/64 vl. št. 38, 283; 1/4 vl. št. 118; 45/448 vl. št. 224, 284, 357.

Cenilna vrednost: 13497 Din. 75 p.

Najmanjši ponudek: 8999 D. 75 p.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne moglo več uveljaviti glede nepremičnin v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti,
odd. IV. dne 26/8. 1937.

Posl. št. J. 241/37.

Dražbeni oklic

Dne 14. oktobra 1937. ob 1/2 11 uri bo pri tem sodišču v sobi št. 18. dražba nepremičnin: travnik, gozd.

Zemljiška knjiga: Domajinci: vl. št. 225.

Cenilna vrednost: 2877 Din.

Najmanjši ponudek: 1918 Din.

Pravice, ki bi ne pripuščale dražbe, so priglasiti sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogla uveljaviti glede nepremičnin v škodo dražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Sresko sodišče v Murški Soboti,
odd. IV., dne 24. 8. 1937.

PRODA SE

V Tešanovcih 16 plugov orate zemlje, 6 plugov travnikov in 6 plugov gozda ter stanovanjsko poslopje z gostilno, klavnico in gospodarskimi poslopiji, vse v dobrem stanju. Poizve se pri Rltuper Francu v Tešanovcih.

**Dobri čevlji
dober uspeh**

29

2402—61000
Lahki trpežni in najprikladnejši telovadni in športni čevlji. Vel. 35—42 Din 35.—

59

5842—05
Najboljša obutev otrokom za svečanost iz finega laka z usnjenim potplatom i gumasto peto.

59

5892—64828
Otroški čevlji iz najfinejšega laka z trpežnim usnjenim potplatom in lepim okrasom na vezavo.

69

6622—14722
Zelo priljubljen in največ zahtevan otroški čevlji iz finega telecega boksa s trpežnim usnjenim potplatom.

69

4975—46547
Najprikladnejši dekliski usnjeni čevlji z zapunko preko rista.

89

4624—48
Zelo lepi čevlji iz najfinejšega boksa z najnovjšim okrasom in trpežnim usnjenim potplatom za naše mlade gimnazijalke.

Rata**NOVA
AUTOTAKSA**

Vozi vsak čas in v vsako smer!

Zaprta auto!

Solidne cene!

MAJER ŠTEVAN, MURSKA SOBOTA

Radgonska cesta št. 2.

**Proda se lepo urejeno
POSESTVO**

blizu Ptuja. Posestvo meri 14 johov (velikih plugov), na posestvu je 8 glav goveje živine, ter celi inventar. Informacije se dobe v pisarni odvetnika g. dr. Antona Brumena, v Murški Soboti.

Hiša s 4 sobami, kopalnico, predsobo, veliko kuhinjo z vodovodom, verando, lepim vrtom ter pritliklinami, se radi selitve ugodno proda. Šolska ulica šte. 35.

Razširjajte naš list!